



Dokumentnamn

Beslut

Beslutsdatum

2021-05-17

Diarienummer

Ö 35-2021/3.1

Klagande

Karolinska Institutet

Överklagat beslut

Etikprövningsmyndighetens beslut den 16 mars 2021, dnr 2020-06744, se Bilaga

Projekttitel: Personlighetsdrag och kognitiva förmågor hos polisens förhandlare

Saken

Prövning enligt lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor (etikprövningslagen)

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden för etikprövning ändrar inte det överklagade beslutet.

Bakgrund

Polismyndigheten utför omfattande tester inför antagning som förhandlare vid exempelvis gisslansituationer. För att förbättra selektionen av lämpliga kandidater avser Polismyndigheten att i samarbete med Karolinska Institutet (KI) undersöka hur den psykologiska profilen för presumtiva förhandlare bör se ut. För att selektera fram en idealisk psykologisk profil planeras att polisens 150 nuvarande förhandlare ska genomgå olika typer av personlighetstester, koncentrationstest och begåvningsstest. Dessutom registreras ålder, tjänsteår, kalenderår för påbörjad polisutbildning, kön, tjänstegrad samt personalansvar. Fysisk grundkondition mäts. Data kodas och överlämnas därefter till forskare vid KI för statistiska analyser och sammanställande av resultat. Kodnyckeln förvaras hos Polismyndigheten.

Etikprövningsmyndigheten begärde initialt en komplettering av ansökan gällande studiepopulationen, enkätmaterial och informationen till forskningspersoner. Myndigheten efterfrågade även en redogörelse för de etiska övervägningarna. Klaganden förklarade att Polismyndigheten i sitt utskick om digitala tester kommer att informera om att delar av insamlade data kan komma att ingå i ett forskningsprojekt och att de som kontaktats har möjlighet att avstå från såväl den delen som från att delta i enkätundersökningen. Etikprövningsmyndigheten har avslagit ansökan med motiveringen att det är nödvändigt att forskningspersonerna tillfrågas om de vill delta, att deras samtycke ska dokumenteras och att de har fått information om forskningen innan de ger sitt samtycke.

Klaganden menar att Polismyndigheten kommer att genomföra en intern kvalitetsundersökning oberoende av KI:s delaktighet samt att inhämtande av samtycke skulle äventyra

Postadress

Överklagandenämnden för etikprövning
c/o Vetenskapsrådet
Box 1035
101 38 Stockholm

Besöksadress

Västra Järnvägsgatan 3

Telefon

08-546 77 610 vx

E-post

kansli@onep.se

Webbplats

www.onep.se



Dokumentnamn
Beslut
Beslutsdatum
2021-05-17

Diarienummer
Ö 35-2021/3.1

forskningspersonernas anonymitet. Dessutom skulle risken att individer känner sig tvingade att delta i studien öka.

Skäl för beslutet

Enligt 2 § etikprövningslagen avses med forskning vetenskapligt experimentellt eller teoretiskt arbete eller vetenskapliga studier genom observation, om arbetet eller studierna görs för att hämta in ny kunskap, och utvecklingsarbete på vetenskaplig grund, dock inte sådant arbete eller sådana studier som utförs endast inom ramen för högskoleutbildning på grundnivå eller på avancerad nivå. Om syftet med det vetenskapliga utvecklingsarbetet är myndighetsinternt utvärderingsarbete, bör sådant utvecklingsarbete inte omfattas av etikprövning (prop. 2002/03:50 s 91).

Tester som genomförs för att selektera förhandlare inom Polismyndigheten genomförs som ett internt utvecklingsarbete och kräver således inte etikprövning för att få påbörjas. Däremot kräver KI:s analys av de tester som genomförts etikprövning då de bl.a. omfattar känsliga personuppgifter enligt 3 § etikprövningslagen. Forskningspersonerna är spårbara via en kodnyckel. Enligt Överklagandenämndens bedömning är integritetsintrånget så pass omfattande att ett informerat samtycke från forskningspersonerna bör inhämtas. Då klaganden uttryckligen motsatt sig inhämtande av samtycke saknas anledning att godkänna ansökan med villkor att samtycke inhämtas. Överklagandenämnden ändrar därför inte det överklagade beslutet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 37 § etikprövningslagen inte överklagas.

Detta beslut har fattats av Ann-Christine Lindeblad, Yvonne Lundberg Giwercman (föredragande), Kjell Asplund, Anna Sarkadi, Bengt Gustafsson och Lena Näslund. Vid den slutliga handläggningen har dessutom ersättarna Carina Gunnarsson, Gert Helgesson, Christina Eintrei, Ingemar Engström, Bimbi Ollberg och Birgitta Hübinette samt kanslichefen Jörgen Svidén, administrativa sekreteraren Katarina Gate Lundgren och juristerna Amelie Metz och Johanna Sjöcrona deltagit.

På Överklagandenämndens vägnar

Ann-Christine Lindeblad
Ordförande